

VENDETA FAMILIAR A L'AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

La decisió de Ricard

Les lluites entre les diferents famílies del socialisme valencià estan darrere de totes les circumstàncies que han dut Ricard Pérez Casado a presentar la dimissió com a alcalde de València i a Fernando Puente com a regidor d'Urbanisme.

Pasqual L. Pla

València, la tercera ciutat de l'estat espanyol, capital i espill on es mira el País Valencià, ha perdut l'alcalde que durant els últims nou anys ha presidit la corporació. Ricard Pérez Casado (Nàquera, 1945) s'ha retirat a meditar, cansat i fart d'haver de dedicar més temps a guardar-se l'esquena dels franc tiradors del seu propi partit que a la gestió municipal. Darrere queda una ciutat a mig fer, amb un trànsit insuportable que empitjora dia a dia, amb alguns barris sense dotacions ni infraestructures ni serveis i la sensació dels ciutadans que l'administració

de l'ajuntament no és bona. També hi ha, però, el resultat dels somnis d'un alcalde que volia fer de la seua ciutat una capital europea, amb moltes zones verdes i espais culturals i esdeveniments artístics i una projecció cap a l'exterior que acabara amb el provincianisme xovinista que la caracteritzava. Ningú no podrà oblidar el Palau de la Música, l'inici de les obres del Jardí del Túria, l'entrada en funcionament del *metro*, el soterrament de les vies de Renfe, l'obertura cap a la mar, la Trobada de Música del Mediterrani, la Mostra de Cinema i la projecció de la ciutat cap a l'exterior. O els premis literaris que convocava l'Ajuntament. Ricard Pérez Casado no ha aconseguit per a València, i aquest és el seu fracàs més greu,

que el govern central tinguera un tractament amb la ciutat semblant al de Madrid i Barcelona pel que fa al finançament municipal ni, tampoc, que el govern autonòmic (governat també per homes del partit socialista) creiera de debò que València és la capital del país, el cap i casal, i que apostara pel seu relançament tot col·laborant econòmicament en el sosteniment d'instal·lacions i de serveis que van més enllà de l'àmbit estricte del municipi.

A la manca de pressupost suficient per a facilitar als 750.000 habitants de la ciutat i als quasi tants que viuen a l'àrea metropolitana els serveis i les dotacions que exigien, s'ha unit la pèrdua progressiva de pes polític dins del seu partit d'aquest socialista de primera

A propòsit d'una dimissió

Ricard Pérez Casado*

La dimissió d'un càrrec polític electe és una decisió complexa; a més de freqüent en la nostra jove democràcia. En el meu cas, a la complexitat s'ha afegit la reflexió profunda, que, a parer meu, va més enllà del fet d'abandonar, per voluntat pròpia, l'alcaldia de València.

El socialisme, amb el seu instrument, el PSOE, ha demostrat a bastament ser la idea compartida per la immensa majoria dels ciutadans i ciutadanes de tot l'estat espanyol. Mai, al llarg de la nostra història, una idea i un instrument com el PSOE no han aconseguit una adhesió social tan àmplia com la del socialisme a partir de la mort del dictador. De fet, amb els socialistes a totes les institucions de l'estat, s'ha aconseguit de —diguem-ho així— reparar errades històriques, com ara el problema de l'estructura de l'estat. I d'altres, de no tanta llargària temporal, però imprescindibles per fer viable i competitiu un país modern: la reconversió industrial, l'adequació de les estructures productives a les exigències... Una competència que és universal i requeria una empena fonamental.

RAFA GIL

L'objecció social al cost d'aquesta modernització imprescindible la tinguérem el dia 14 de desembre de 1988. A pesar d'això, ningú no gosarà dir —i menys encara, demostrar-ho— que la idea, i les polítiques que en de-

riven, ha patit un retrocés suficient per recanviar el camí mamprès l'octubre de 1982. De correccions, caldrà fer-ne, sobre la base, però, d'entendre que ens mourem dins els marges de la idea inicial, amb un suport am-

hora —amic de llegir, viatjar i recollir bolets—, que no ha sabut ser polític, en l'accepció que significa no tenir massa principis, pensar una cosa i dir-ne una altra, pactar per l'esquena, anteposar els interessos personals als totals del partit o de la ciutat, etc. És en aquest sentit que Ricard Pérez Casado ha estat víctima de les lluites pel poder intern del PSPV-PSOE entre els sectors que encapçalen l'actual president de la Generalitat i secretari general del partit, Joan Lerma, el conseller de Cultura i vice-secretari general, Cebrià Císcar, el president de les Corts Valencianes i del partit, Antoni Garcia Miralles i el conseller d'Obres Públiques, Rafael Blasco.

Segons confirmen els analistes polítics de la ciutat i alguns destacats membres del Partit Socialista no adscrits al sector que lidera Joan Lerma, «Ricard és un home que ha anat per lliure, no ha estat mai un *fontanero* de Lerma i té més carisma popular i classe intel·lectual que el president de la Generalitat». En aquesta mateixa línia d'altres

apunten que Pérez Casado, malgrat haver perdut suport dins del partit a la ciutat de València, d'on havia estat president comarcal, es perfilava com l'únic home amb prou carisma per a substituir Joan Lerma com a cap de llista a la Generalitat quan arribe l'hora del recanvi.

Les conseqüències d'aquesta crisi dins del partit —on és unànime el judici que Joan Lerma no ha sabut evitar-la i, inclús, que tot i saber-ne les conseqüències n'ha estat el principal motor mitjançant el recurs al PGOU presentat pel seu conseller d'Obres Públiques, Rafael Blasco, tardaran encara algunes setmanes a fer-se palpables. De moment ja hi ha veus que denuncien l'errònia actuació de la direcció del partit, com ara Vicent Garcés, diputat autonòmic, ex-regidor de Cultura a l'Ajuntament de València en l'anterior mandat municipal i principal representant del corrent Esquerra Socialista al País Valencià... «Ni vaig estar d'acord amb la defenestració de Fernando Martínez Castellano, el 1979, ni estic

d'acord amb la forma com s'ha acabat el mandat de Ricard Pérez Casado. En aquella ocasió —assegura— primaren interessos d'alguns grups de poder intern del partit, entre els quals el que representava Josep Lluís Albiñana, i en aquesta ocasió s'ha demostrat que l'estructura organitzativa del partit i les relacions entre les institucions governades pels socialistes no han funcionat adequadament.

Estic convençut que aquesta crisi podria haver-se evitat. Crec que Ricard Pérez Casado, igual que tots els alcaldes que han tingut un mandat llarg, ha comès algun error, però també pense que ha estat un bon alcalde de València».

Que els socialistes valencians es podrien haver estalviat aquesta crisi no només ho diu Vicent Garcés. Fernando Puente, el regidor d'Urbanisme de l'Ajuntament de València que ha estat desautoritzat per la Conselleria d'Obres Públiques a propòsit del Pla General d'Ordenació Urbana que havia enllestit el seu departament i que,

pli, com ja s'ha dit.

Tot i la seriosa advertència de l'opinió pública, més enllà dels sindicats fins i tot, la majoria d'aquest país no vol canviar el govern de Felipe González. És ben cert que la peremptorietat de les exigències, polítiques les unes, com és el cas de l'estructura de l'estat, i socials, en sentit molt ampli, com ho han estat la lluita contra la inflació i la reconversió del sistema productiu, han deixat en lloc secundari els elements d'igualació i redistribució.

Les ciutats són un bon instrument de la distribució de les rendes i d'igualació de la ciutadania, a més d'haver contribuït a una transició més suau en els anys més durs i penosos de la crisi.

També és cert, però, que el nivell d'exigència de pressió —per entendre'ns— ha estat menor que en altres institucions i organitzacions socials. En primer lloc, pel caràcter necessàriament fragmentari de les corporacions locals; en segon lloc, perquè a les ciutats, més que en cap altre lloc, la pressió social quotidiana ofega sovint iniciatives de més volada. La ciutat, en el doble sentit d'instrument d'igualació social i de motor de la recuperació econòmica, amb tot el que això significa per al benestar dels ciutadans, no ha estat atesa sinó tard i, en el cas de les grans, fins i tot Barcelona i Madrid, malament.

Els costos de manteniment de les ciutats són creixents, i allò que els economistes anomenen costos «marginals», també. Per exemple, en el cas de la renovació de l'utilatge urbà i de l'ampliació dels serveis: els nous parcs, els nous equips, l'equipament i la millora substancial dels serveis anteriors fan créixer les despeses. Els efectes de l'aglomeració, la prestació de serveis que no són estrictament municipals, sinó que afecten àmplies zones territorials, fan la resta, tot deixant caure sobre les hisendes locals responsabilitats que, en raó de la història recent, haurien d'haver estat proveïdes per altres institucions o compensats a les ciutats per la vida dels pressupostos públics. Perquè, en efecte, la fiscalitat local, en termes socialment acceptables, ha arribat al seu límit de raonabilitat, atès també l'esforç fiscal que fan, bàsicament, els habitants de les ciutats i de les àrees metropolitanes per al finançament de les comunitats autònomes i de l'estat.

Les comunitats autònomes, com a poder novell, s'han preocupat més d'afirmar el seu espai polític que de desconcentrar, amb urgència, els recursos traspassats per l'estat. D'una manera seriosa, encara que puga semblar esperpèntica, s'ha ocupat més del protocol i de l'afirmació del jo que no d'atendre les demandes socials ur-

gents, que es produïen —i es produïen— sobretot als espais urbans i metropolitanos. Han reproduït, sovint, tots els pitjors defectes del vell estat centralista, sense atendre les necessitats reals immediates. I això, ho han fet amb nivell d'eficiència menor i no per causa de les persones, sinó en raó de la llunyania respecte dels problemes.

Els ajuntaments —si em passeu l'expressió— solen ser eficients a pesar d'ells mateixos. La pressió ciutadana és tan immediata que cal resoldre-la immediatament. Aquest de València —motiu pel qual escric— ha resumit fins ara molt bé aquesta situació, al marge de l'anècdota i l'acudit fàcil. I el resum del resum podria ser el cas del finançament del Consell Metropolità de l'Horta. La política gestual de la Generalitat valenciana, creant un organisme buit de continguts econòmics, és paral·lela a la declaració de paratges naturals, que tot d'una, a instància privada, esdevenen urbanitzables per ordre de la mateixa Generalitat valenciana, com és el cas de Rafalell i Vistabella a València.

Mentrestant, obres com els accessos a la tercera ciutat de l'estat són escomesos tard per l'estat i ignorats per l'administració autonòmica, la qual havia d'entendre, com a eficaç per a la recuperació econòmica, el fet de

A banda de Pérez Casado, el més perjudicat pel desenvolupament de la crisi municipal és el mateix Joan Lerma.

en conseqüència, ha dimitit alhora que Ricard Pérez Casado, se sent «defraudat i enganyat» i assegura que no veu «raons objectives que justifiquen l'actuació del conseller Rafael Blasco pel

que fa al PGOU de la ciutat». Fernando Puente rebutja una a una les al·legacions presentades per Obres Públiques i rebutja les acusacions llançades des del seu mateix partit en el sentit que ell

i l'alcalde defensaven determinats interessos de grups privats. Pel que fa a Fernando Puente, resulta ben curiós que quan va assumir la regidoria d'Urbanisme fóra presentat per determinats mitjans i dirigents del partit com a home del president Lerma col·locat en l'Ajuntament per a marcar la gestió de l'alcalde i inclús per a substituir-lo, i que ara haja pres el mateix camí de la dimissió com a conseqüència de la política interna dels dirigents del PSPV-PSOE.

A hores d'ara sembla clar que, a banda Pérez Casado i Puente, el més perjudicat pel desenvolupament de la crisi municipal a València és el mateix president Lerma, el qual ha resultat taca per no haver sabut conjugar els punts de vista de dues institucions on governen els socialistes i per haver permès que transcendira a l'exterior l'enfrontament intern entre els diferents clans del partit. En quin to i quines seran les explicacions que exigirà la direcció central del PSOE és una incògnita, però. Per contra, el vice-secretari

disposar d'una xarxa viària suficient. He d'afegir que la mancança d'una política territorial fa impossible qualsevol idea d'articulació del país. De la mateixa manera que evitar la capitalitat amb la fotesa de pretesos centralismes locals, per part de València, o és mala fe o ignorància absoluta de com operen les ciutats sobre el territori. O, finalment, incapacitat voluntària per fer viable allò que la Constitució de 1978 i l'Estatut d'Autonomia pretenen plantejar com a reparació històrica. És a dir, fer el País Valencià a l'hora d'avui. Potser és que ni els interessa parar-hi esment.

La intervenció palatina, familiar i clànica dels responsables de la Generalitat valenciana, a propòsit del Pla General d'Ordenació Urbana de València, consensuat pels representants directes de la ciutat, és només una expressió, per a mi, com a antic alcalde de València, terminal d'un despotisme sense il·lustrar en nom d'un pretès progressisme que ningú no podrà demostrar mai. Cert és que de competències, en tenen, però en allò que han fet objecció, no en tenien cap. I confonen, a més, un instrument, marc de referència per als agents socials, amb una arqueològica visió del planejament urbà que ja era antiga als anys 60.

És evident, almenys per a mi, que una perspectiva de progrés com la que

suposa la idea del socialisme no pertany a una família, a un clan. Pertany, abans que res, als milions de ciutadans que li donen suport. I el fet, per contra, és que al socialisme valencià li sobren clans i famílies. Refer el país, refer les ciutats i proveir els veïns de mobilitat i de serveis, són coses que estan molt per sobre de qualsevol temptació individual de poder. Ací sí que s'han demostrat exemples perversos d'allò que injustament s'ha atribuït a tots els socialistes: arrogància i prepotència.

El discurs de qui és responsable del finançament del Consell Metropolità de l'Horta i de subvenir a les necessitats econòmiques de la ciutat de València; la incongruent resolució del conseller d'Obres Públiques, ratificada pel Consell de Govern de la Generalitat valenciana, o la fabulació sobre eventuais especulacions municipals a València, en convenir que eren públics i aprovats per amplíssimes majories —inclosa la socialista del 83 al 87— constitueixen proves d'una incapacitat de comprensió aclaparadora. O que el govern valencià vindria a ser una espècie d'ostatge dels clans que ofeguen la vida lliure del PSPV.

Perquè, en efecte, encara que ara seré més breu, puc afegir que no és l'actitud del govern socialista a Madrid, ni, pel que he pogut constatar, l'objectiu de la direcció federal del

PSOE. Un i altra poden entendre, encara que amb lentitud, tot s'ha de dir, que la qüestió de València és també una qüestió d'estat. I que a un alcalde li pot resultar impossible de governar, i més en minoria, si els regidors que li han de fer costat són la primera oposició a les seues directrius. Motiu final que em conduí el 30 de desembre de 1988 a presentar la meua renúncia a l'escó de regidor i a l'alcaldia de la meua ciutat, acompanyat pel meu amic i company Fernando Puente, acusat per ments que potser són incapaces de fer allò, que li han fet passar uns mesos difícils.

He de dir que deixo més amics que enemics. I que per aquests últims tinc poc interès. Solen ser més aviat minúsculs i mediocres. I entre els amics, que són minoria, molts d'ells excel·lents regidors: Cabrera, Real, Bono i una alcaldesa en funcions, que confie que ho siga definitivament en el mes de gener, que entrà el 1983 quasi com única persona que compartia el meu projecte aleshores, i que també, el 1987, ha defensat posicions que, en ser meues, esdevenien nostres.

(Ricard Pérez Casado, membre del comitè federal del PSOE, vice-president del Consell de Municipis i Regions d'Europa i alcalde de València entre el 5 d'octubre de 1979 i el 30 de desembre de 1988.)

Clementina Ródenas, candidata a la successió de Pérez Casado.

general del partit, Cebrià Ciscar, ha quedat, aparentment, al marge de la maniobra anticardista, tot i que també n'és beneficiari.

¿I ara què?

En un termini de 10 dies València elegirà nou alcalde. Tots els números els té Clementina Ródenas, regidora d'Hisenda, segona tinent d'alcalde i durant molts anys persona de confiança de Ricard Pérez Casado. Això sempre que els divuit regidors representants de la dreta no s'hi posen d'acord i trien un candidat propi. És possible, però és poc probable, ja que els personalismes dels tres possibles candidats, l'aliancista Martín Quirós, l'anticatalanista González Lizondo i l'ex-socialista, ex-CDS i ara en el grup mixt, Manuel del Hierro, s'imposaran per davant dels interessos de tots ells.

Els pròxims tres anys són importants per a la ciutat de València. Després de nou anys amb Ricard Pérez Casado al capdavant s'obre una etapa d'incertesa amb tot d'incògnites. □